

Asia: VN/19773/2024

Lausuntopyyntö hallituksen esitysluonnoksesta sähköisestä lääkemääräyksestä annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

1. Huomionne määritelmistä (lääkemääräyslaki 3 §). Ovatko muutokset reseptikeskuksen ja valtakunnallisen lääkityslistan määritelmiin ymmärrettävät ja tarkoituksenmukaiset?

SOSTE kiittää saamastaan lausuntopyynnöstä. Lausuntomme keskittyy potilas- ja asiakasnäkökulmaan.

Määritelmien täsmennykset ovat tarkoituksenmukaisia ja ymmärrettäviä ja ne edistävät tiedon kulkua, tukevat kokonaislääkityksen hallintaa ja siten turvallista lääkehoitoa.

2. Huomionne reseptikeskukseen ehdotetuista uusista tietosisällöistä. Ovatko uudet tietosisällöt tarpeellisia ja miten niitä tulisi priorisoida?

Tietosisällön laajentaminen on kannatettava muutos, jotta kaikilla lääkehoitoon osallistuvilla ammattilaisilla on lääkehoidon onnistumisen kannalta tarvittavat tiedot käytettävissä.

Itsehoitolääkkeiden kirjo on moninainen ja niillä voi olla muun lääkityksen kanssa sellaisia yhteisvaikutuksia, jotka tulisi voida huomioida potilaan kokonaistilannetta arvioitaessa. Itsehoitolääkkeiden kirjaaminen reseptikeskuksen lääkityslistalle on sinänsä kannatettavaa, mutta kirjaamisen tulisi olla yhdenmukaista ja selkeää, mitä ja miten itsehoitovalmisteita kirjataan sekä kuka kirjaa, muuten kirjauksilla ei saavuteta ajateltuja hyötyjä. Myös kirjaamisen vapaaehtoisuus johtaa todennäköisesti puutteellisiin tietoihin.

Ristiriitaisuutta on siinä, että parhaillaan ollaan tekemässä rajattua itsehoitolääkkeiden myyntikanavanlaajennusta apteekkien ulkopuoliseen myyntiin (VN 14214/2025). Näissä myyntipaikoissa ei ole pääsyä reseptikeskukseen eikä ammattilaisia kirjaamassa tietoja.

3. Huomionne apteekin tiedonsaantioikeudesta (lääkemääräyslaki 11 §). Jos apteekin tiedonsaantioikeutta valtakunnallisen lääkityslistan tiedoista tulisi mielestänne muuttaa, miten sitä tulisi muuttaa?

Apteekit ovat keskeisiä toimijoita lääkehoidon toteutuksessa, joten tiedonsaantioikeus on perusteltu. Tiedonsaannin laajentaminen edistää osaltaan turvallista lääkehoitoa.

4. Huomionne ehdotetuista muutoksista lääkemääräyslain 13 §:n 1 ja 2 momentteihin.

Ei kommentoitavaa.

5. Huomionne poikkeuksista potilaan kiello-oikeuteen (lääkemääräyslaki 13 § 3 mom.). Ovatko ehdotetut kaksi uutta poikkeusta potilaan oikeuteen tietojensa luovuttamisen kieltämisessä perusteltavissa?

Lääkitysturvallisuuden näkökulmasta poikkeukset ovat perusteltuja. Ei muuta kommentoitavaa.

6. Huomionne lääkesopimusten hallinnan ylläpidon siirrosta (lääkelaki 55 b §) Lääkesopimusten hallinnan ylläpidon siirtoa esitetään Suomen Apteekkariliitolta Kelan Kanta-palveluihin. Mitä hallinnan siirrossa tulisi ottaa huomioon ja miten sen tulisi käytännössä tapahtua?

Hallituksen esityksen mukaan apteekkisopimukset muutettaisiin lääkesopimuksiksi ja muutosten myötä lääkesopimusten ylläpito siirtyisi Apteekkariliitolta Kanta-palveluiden reseptikeskukseen, jonne terveydenhuollon yksiköllä olisi velvoite tallentaa lääkesopimukset Lääkesopimusten hallinnan ylläpidon siirto on mielestämme kannatettava muutos.

7. Muut huomionne apteekkisopimuksenmenettelyn muuttamisesta lääkesopimukseksi.

Nimen muuttaminen apteekkisopimuksesta lääkesopimukseksi sekä lääkesopimuksen muuttaminen hoitoyksikön ja potilaan välillä tehtäväksi sopimukseksi on kannatettava.

8. Huomionne potilaskohtaisia erityislupia koskevasta lääkemääräysten laatimistavan muutoksesta sähköiseksi (lääkemääräyslaki 5 § 2 mom.).

Erityislupaa edellyttävien lääkevalmisteiden lääkemääräysten laatimistavan muuttaminen ensisijaisesti sähköiseksi on näkemyksemme mukaan kannatettava muutos.

9. Huomionne sosiaalihuollon palveluntajien tiedonsaantioikeudesta Kanta-lääkityslistan tietoihin (asiakastietolaki 102 § 1 mom.).

Kannatamme muutosta, koska kaikilla lääkehoitoprosessiin osallistuvilla tahoilla tulee olla pääsy lääkitystietoon. Tiedonsaantioikeus parantaa mm. haavoittuvassa asemassa olevien ihmisten kuten vammaiset ja vanhukset asemaa ja lääkitysturvallisuutta, kun myös sosiaalihuollon ammattihenkilöstöllä on pääsy ajantasaiseen lääkityslistaan.

10. Vapaamuotoiset lausumat hallituksen esityksen luonnoksesta.

Ei kommentoitavaa.

11. Huomionne tämän hallituksen esityksen luonnoksen suhteesta EHDS-asetuksen kansallista täytäntöönpanoa koskevaan hallituksen esityksen luonnokseen (VN/22944/2024). ([Lausunto - Lausuntopalvelu](#))

EHDS-asetuksen kansallinen täytäntöönpano on tärkeätä sovittaa yhteen tämän hallituksen esityksen kanssa, jotta vältetään tulkinnanvaraisuuksilta ja ristiriitaisuuksilta jatkossa.

Tamminiemi Marja
SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry